

TELEGRAFUL ROMANU

Nr 49. ANUL XVII.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul poiei pe afara la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adrestate către expeditor. Pretul prenumeratii ne pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. — Pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru

provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. — Pentru prime și tieri străine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru între o oră cu 7 fl. și sirul, pentru a două o oră cu 5 1/2 fl. și, și pentru a treia repetare cu 3 1/2 fl. v. a.

Sabiu, în 21 Iunie (3 Iulie) 1870.

PROGRAMA

esamenelor semestrului alu II. a. scolarin 1869/70 in Institutulu archidæcesanu in Sabiu.

Dilete. Înainte de amedi la 8 ore.

dupa amedi la 3 ore.

Luni, în 22 Iunie	Pastorală cler. a. III. și Esegetică cler. an. II.
Marti, în 23 „	Morală cu clericii an. II.
Mercuri, 24 „	Cantările și Tipicul.
Joi, 25 „	Istoria bis. cu cler. an. I. Catechezică cu cler. an. III.
Vineri, 26 „	Dreptul canoniciu cu cler. an. II.
Sambata, 27 „	Dogmatică și Polemică cu cler. a. I.
Duminica, 28 „	Doctologă și solenitatea de încheiere.

Directiunea Institutului archid. teologicu-pedagogicu.

Ordinea esamenelor publice

la Scările centrale române gr. or. din Brasovu

la finea anului scol. 1869/70.

a) La Gimnasiu.

In 22 Iunie s. v. va esamina :

8—8 1/2 ore in Cl. VII. gim. din Religiune

8 1/2—9 „ „ VI. „ Limbă magiara

9—10 „ „ VII. „ Matematică

10—11 „ „ VI. „ Limbă latina

3—4 „ „ V. „ elina

4—5 „ „ V. „ Istoria naturală

Prof. Ios. Fericeanu.

Ios. Fericeanu.

P. Dim'a.

D. Almasianu.

St. Iosifu.

V. Oroianu.

In 23 Iunie :

8—9 ore in Cl. IV. gim. din Limbă germană Prof. Dr. V. Glodariu.

9—10 „ „ IV. „ Fizică

3—4 „ „ III. „ Limbă latina

4—5 „ „ III. „ Istoria universală

Prof. Dr. V. Glodariu.

V. Oroianu.

I. Lengeru.

Dr. N. Popu.

In 24 Iunie :

10—11 ore in toate clasele gimnasiale din limbă francesă Prof. I. Lengeru.

11—11 „ Cl. IV. de fete e espoziția lucrurilor de mână și esaminédia din învățământu

Dr. I. Mesiotă și V. Oroianu.

In 25 Iunie :

8—9 ore in Cl. II. gim. din Romana și germană Prof. I. Popa.

9—10 „ „ II. „ Limbă lată

3—4 „ „ I. „ Geografie

4—5 „ „ I. „ Matematică

I. Popa.

I. Ionișiu.

Dr. N. Popu.

I. Ilasievici.

b) La școală comercială și reală.

In 26 Iunie :

8—8 1/2 in cl. I. comerc. din Istoria Geografie comercială Prof. Dr. Mesiotă.

8 1/2—9 „ I. Comptabilitate

9—10 „ I. reală

10—11 „ I. com. și reală

10 1/2—11 „ I. „ Francesă

Geografie comercială Prof. Dr. Mesiotă.

N. Orgidanu.

Ios. Maximu.

V. Oroianu.

I. Lengeru.

c) La școalele normale de copiii și copile.

In 25 Iunie :

8—10 ore in cl. IV. de copiii esaminédia inv. G. Belissim.

10—12 „ „ III. „ D. Ciofleu.

2 1/2—4 „ „ II. „ I. Dobreanu.

4—5 1/2 „ „ I. „ I. Peligradu.

In 26 Iunie :

8—9 ore in cl. I. de copile esaminédia inv. G. Urdea.

9—10 „ „ II. „ D. Domnisoru.

10 1/2—12 „ „ III. „ I. Romanu.

In 27 Iunie :

Se va tine esamene orală cu abituentii Gimnasiului.

In 28 Iunie :

Dupa ascultarea S. Liturgiei și aducerea

se voru cetei clasificatiunile, se voru imparti premiele

Brasovu 14 Iunie 1870.

Se voru încheia anulu scol. 1869/70 în sală Gim-

nasiului.

Directiunea

Invitare de prenumeratiune

„Telegraful Romanu“.

pre o jumătate de anu (Iulie-Decembrie) alu anului 1870. — Pretul abonamentului prel 1/2 de anu e:

Pentru Sabiu 3 fl. 50 xr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarhia austro-ungurească 4 fl. v. a.

Pentru România și strainatate 6 florinti.

DD. abonanti suntu rugați a nu intârși cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogăm a se scrie curațu, și epistolele de prenumeratiune a năse trame tramite francate — adresându-le dreptul la

Editura „Telegrafului Romanu“

in Sabiu.

Pré sant'ea Sea P. Episcopu alu Caransebeșiu-
ui Ioan Po păs u a sositu alalta eri dela bâile de
eva din Valea Eliopatacă (Eliopatacă) in mijlocul nostru. Eri
a plecat către locul resedintei Pré sanctei Sale.

Evenimente politice.

Proiectul de lege pentru organizarea municipiilor este deja in desbatere. Oratorul celu dinția la desbaterea generale a festu Tisza. Asia ne spuse un telegramu publicat in „Hr. Ztg.“ de alalta eri. Tisza descrie proiectul, dupa cum este pusu elu înaintea dietei, dreptu de unu mijloc alu unei puteri absolute ministeriali. Ministrul de interne arata necesitatea puterei unui regim parlementariu. Cătu pentru sasii din Transilvania, spune telegramul, promite ministrul ca se va face o excepție, sperăza insa ca si densii voru fi multiamiti cu ceea ce ofera legea in genere. — Comentariul te lamu puté dà la lote acestea si la urmările ce le vomu simti noi români este depusu in multi numeri ai foiei nostru din cei cinci ani din urma.

Din Croația se scrie „Cor. slav.“ ca opinionea publica este interitata pentru denumirea lui Mihailoviciu de archiepiscopu in Agram, precandu se acceptă sa fie denumit Strossmayer. Cor. dice ca diet'a va face interpelationi energice pentru denumirea acesta. Strossmayer de alta parte face o declaratiune in unu dñuari englesu ca elu nu va treco nici odata la biserica schismatică orientale.

Archiducele Albrecht avea dupa „Tages Pr.“ sa sosescă in 2 Iuliu in Varsiovă spre a se intalni cu imperatulu Russiei. Acestei căleorii se a scrie însemnetate mare politica.

Ministrul de externe alu Angliei, lordul Clarendon a murit. In locul lui va pași pôte contele Kimberley, ministro de interne, mai năinte secretariu de statu si ambasadoru la cortea din Petersburgu.

Siedint'a prima a camerei deputatilor din România a fostu sgomotosa. Dupa mai multe controverse s'a suatu pre seauulu presidual că presedinte de etate Beldimanu si secretari provisori: A. Candianu Popescu, T. Vacarescu, I. Ritoridi si I. Campineanu. Dupa mesagi, sessiunea se va proroga dupa constituirea camerei pâna la finea sămnei. Mesagiul pôrta datulu din Ru-

caru (lângă Câmpu-lungu).

Dietă Ungariei.

In 23 Iunie tînue cas'a magnatilor sub presidiul contelui Czirák yon si sedintia scurta, in care predase notariul casei representantilor, P.

Mihály i mai multe legi sanctiunete spre publicare; astăzi de acestea mai presintă și proiectele de lege primite în a treia ceteră: despre zidirea palatului postale și telegr. și despre construirea drumului de feru de Nord-West.

Proiectele acestea cătu și estrasele respective din protocol se cetește și trămitu comisiunii permanente de 3 spre raportare.

Incheierea la 1/2 ore.

In siedintă din 23 iunie a casel reprezentanților se cetește și autentica protocolulu siedintei precedente. Presedintele anuncia mai multe petiții, care se trămitu comisiunii petiționară. Deputati Fr. Deák, și conte Em. Zichy predau petiții, care asemenea se transpunu comisiunii de petiții.

Ignaz Simics interpelăza pre ministrul de comunicării, ca are de cugetu a prelungi drumul de feru croato-slavenu dela Ogulinu pâna la Zeugg, ca facă regimul dejă pasi pentru de-a realiză acăsta prelungire, care suntu acei pasi său deca nu au facutu pâna acum'a, are de cugetu a face pasi in afacerea acăstă. Interpelatiunea se va transpune ministrului respectivu.

Kol. Ghyzy: In siedintă ultima a decisă a procede in siedintă de Sambata la alegera candidatilor pentru postul de presedinte la curtea suprema de contabilitate. Acăstă alegeră este singura in felul seu in parlamentarismulu magiaru. Legea nu prescrie inse o procedură la acăstă alegeră și din astă cauă debuie preșifru unu modu de alegeră.

Votarea va fi la totu casulu, că la ori și care alegere, secreta; numerarea voturilor se va efectua prin presidiantele și notari; de astădată debuie insa sa numere biroul voturile in siedintă inaintea reprezentanților. Eu nu propunu acăstă din neincredere facia eu biroul, căci eu suntu convinsu că numerarea voturilor va decurge in ea mai buna ordine, chiar căndu numai presedintele și notari o aru efectuă. Trebuie insa să cugetam, ca avem a crea o precedentă pentru viitoru și prin urmare nu potemo să destulu de precauti.

A două cestiune, despre care avem a decide,

e, ca trecuie candidatii alesii cu majoritatea absolută, său ajunge cea relativa? Legea nu dispune in privință acăstă nimică, eu inse credu, ca candidatii sa se aléga la totu casulu cu majoritate absolută. Acela nu pote fi presedinte alii curției supreme de contabilitate, care are increderea numai a unei frazioni neinsemnate a casel. Acestea cestiuni debuiesc resolvite acum'a, inaintea alegerii, căci deca se suscepă alegera, se ivescu deja consideratiuni personale, și cas'a nu mai dispune de aceea obiectivitate, care se recere la crearea unei asiă insemnate precedentie. In urmă acestoră propunu urmatorulu proiectu de conclusu:

„Sedulele care se dau la alegera candidatilor pentru presidiul curției supreme de contabilitate, se voru numeră inaintea reprezentanților, după cum acăstă se intempla, conformu ordinei regulamentarie, și la alegera presedintelui camerei: De candidati se voru privi numai aceia, cari concentră majoritatea absolută a siedulelor date. Dece la votare, ce se va face cu privinția la trei individi, nu va rezultă o majoritate absolută pentru fiecare dintre candidati, se face votarea următoare numai cu privinția la căte unu dintr-o candidati, votarea acăstă se va face inse totu deună numai cu referintia la acelă individu, care a concentrat la votarea superioră voturile cele mai multe“.

Proiectul acăstă de conclusu se primește de cas'a întrăga cu aplaude vive; se decide imprimarea lui și punerea la ordinea dilei in siedintă de Sambata.

Cas'a trece apoi la ordinea dilei, la care sta mai întâia ceteră a treia a proiectelor de lege, desbatute in siedintă trecută, care după ceteră se să primește definitivu și trămitu casei magnatilor.

Incheierea siedintei la 11 ore.

In siedintă din 24 iunie a casei magnatilor se autentica protocolulu siedintei precedente. Presedintele anuncia o petiție a contelui I. Zichy pentru concediu. Cas'a îaproba concediululu cerutu și trece apoi indata la ordinea dilei, la care sta ceteră proiectului de lege despre clădirea unui palatul postale și telegraficu in Pest'a.

Dupa ceteră actelor relative la clădirea palatului post. și telegra, întrăba presedintele cas'a, ca primește proiectul de lege? Cas'a lu primește unanimu.

Urmăra ceteră proiectul de lege despre construirea drumului de feru magiaru de Nord-West. Cas'a primește și acestu proiectu, cătu și documentulu de concessiune, nemodificatu.

Dupa acestea se decide tramitera nuntiului casei reprezentanților despre rezultatul desbaterilor de astădi.

La 2 ore se încheie siedintă.

A P E L U !

către toti frati profesori din toate institutile mai înalte de invetiamenți, de toate specialitățile și gradele, către toti frati profesori ai institutelor medie, pedagogice și preparandiale, comerciale, reale, industriale și agronomice, precum și către toti invetigatorii scăolelor normale și rurale (săesci) din totu cuprinsulu românime.

Scumpiloru frati!

„Consilia multorum salus reipublicae.“

Secolul presentu e secolul reuniunilor și alu asociatiunilor. Poporele cele luminate și au formatu reuniuni și asociatiuni de toate categoriile pentru inaintare. Noi români inca nu mai putem stă amortiti și pasivi, facia cu miscamintele cele spirituale, ce se facu pre toate terenele culturii poporale, fiindca locmai noi avem cea mai urgentă lipsa de ele. Avem lipsa ince inainte de toate de o consultare generale, despre modalitatile și mijloacele de a inainta mai securi și mai cu inlesnire cultură poporului in toate ramurile sciintelor și educatiunea morale și religioasa.

Déca are mare necesitate corpulu didacticu (invetatorescu) alu vre-unui națiunii de o conferintă generală, apoi, dieu, corpulu didacticu romanescu are lipsa imperativă și datorintă imperiosa de a se intruni cu o ora mai ceardu într'o conferintă generală. Ori-ce amenare ar' causă daune (pagube) mari și aru si o crima neîertată in contră progresului, in cotra ameliorationilor invetiamențului, in contră propagatiunei și comunicatiunei cunoștiintelor pedagogice, metodeice, și didactice, in contră aspiratiunilor umanitarie și a inaltării culturii naționale.

Deci dara sa nu mai amânamu, căci tempulu a sositu, ora a batutu și ne striga cu glasul puternicu: Dascalilor romani! Destuptative, nu mai vegetati in isolatiune apătă, nu mai traiți in sibistria ascetică, nu mai urmati fatalismului orbului orientulu, ci ve stringeti betrânu și tineru in giurul drapelului Minervei, ve inspirati pre lângă stegul pedagogiei moderne, scrie-ve-ti pre stegu, că simbolu, principiul fundamentalu alu pedagogiei moderne: spontaneitatea.

Intre principiile fundamentale și mantuitorie ale pedagogiei moderne se astă in primul locu și spontaneitatea, adeca facultatea și energi'a de a produce omulu dela sine și prin sine, de a pasi cu barbatia și cu energia la scopu, că-ee numai dezvoltându-se și aplicânduse bine și regulat acăstă facultate neapera, se desvoltă și se intaresce caracterulu individualu, se emancipa individualitatea de influențele cele straine și stricătoare, pastră cu energia barbată, cu tenacitate și cu seumpătate proprietatiile sale cele firesci și caracteristicile nu se sparte de pe decele cele mari, care le înțimpă in drumul seu, ci cauta cu prodinția, cu taria barbată a le delatură și a le face sa inceteze dinaintea ei.

Este unu lucru probatul prin mii de exemple ca omenii, cei ce nu-si au cultivat spontaneitatea au fostu totudén'a, suntu și voru si inca creature peccătose, care n-ar pute trăi nici decâtă fără de stăpâni dedăti, fiindu ca altii sa cugete, altii sa lucreze pentru densi; altii sa i părte de freu cum vréu si in catră vréu, cu unu cuventu, suntu adverate, automate, incarnate și impelitiae. Sunto fintie, care ochi au și nu vedo cu ei, urechi au și nu audu cu ele; gura au și nu graiesc cu ea, pitiora au și nu ambla pre ele, mâni au și nu lucrează cu densele, minte au și nu cugetă, nici nu judeca, cu altă mai pucinu rationeaza cu dens'a, ca nu este duchu de viață intrenii. Omenei aceia, cari nu s-au deprinsu de temporiu a vedé singuri, a gândi singuri, a rationă singuri, a lucră barbatesc și cu energi'a de sine și prin sine, cându vinu la obiecte de studie profunde, seriose și abstracție se simtu, ca spiritulu loru este sōrte margini intru unu cercu restrinsu, și ca inteligenția loru nu i destelu de cultivata și desvoltata.

Deci fratilor! A sositu timpulu, că corpulu

didacticu romanescu sa demuestre lumei, ca-si a desvoltat și cultivat spontaneitatea la gradul de barbată și scie se o și manifesteze, cându cere trebuintă, și i impune missiunea sea cea maréa și chiamarea sea cea sacra de a reversă luminele sele cele binefacătorie asupr'a fiilor nației noastre cele insetate de lumina și cultura.

Sa ne adunămu, fratilor, betrânu și tineru într'o conferintă generală după exemplul națiunilor celor luminate și inca intru unu număr cătu se pote de mare. Despre momentuoșitatea și necessitatea imperativa a unei atari conferintă generale, credu, ca este petrunu totu dascalulu român, căci conferintă generală este că pânea de toate dilele, și precum organismul omenescu fără pâne nu poate trăi, asiă și instructiunea (invetiamențulu) romanescu nu poate prosperă, nu poate face progresele dorite, nu poate corespunde postulatelor și recerintelor presenti și impregnărilelor celor complicate și intereselor celor felicită. — Unde sa se discuteze întrăbaciunile cele mai vitale, care taia in tota viață scolară; unde sa se caute principiile cele mai sanătoase și mai acomodate cu indigintele și cu firea și aspirația noastră, sa se adopte metodele cele mai logice, sa se introducă didactică cea mai practică și cea mai usioră, déca nu într'o conferintă generală a noastră. Conferintă generală este acelu motoru poternicu, cărele înținează prosperitatea morală, spirituală, materială și formale a invetiamențului. Conferintă generală înșufletiește, desamortiește, incalziesc, cresc, înăresc și înalta putere intelectuală, morale și materiale ale corpului didacticu (invetatorescu).

Noi suntem chiamati in locul antău, că sa impodobim spiritul și anima tenerimei cu scientie solide, cu cunoștințe aprofundate, sa le desvoltăm și formăm caracterulu, sa le nobilisăm anima, impodobindu-o cu virtutile cele morali, religioase, cele civili, patriotice, estetico și umanitare, sa desvoltăm și sa pastrăm că unu focu sacru înfășuit pre lângă modestia și pudoreea, corona virutilor, și conștiința de sine și de demnitatea sa omenească, care sa înceanga fruntea loru.

Dascalii suntu principalii motori ai civilizației, ai culturii umane și ai progresului de tota categori'a; dascalii suntu acele organe, care respandescu cultură înțeleptuala, morală și estetică preste toate clasele societăției; dascalii suntu sōrele acela dulce, care resipesc negura nesciunței și stinge focul superstiționilor, delatură iluziunile cele fantastice ale credinței deserte; dascalii suntu chiamati a lucra cu barbată și cu energi'a, ca ignoranța, și credința deserte (superstiția), care tienu spiritul incatusiatu și amortit, sa se gonosca, sa li se spargă cu burile, sa li se restorne imperiale, sa li se derame pâna in pamentu muri loru, ca asiă sa scape poporul din lăuriile loru cele de feru. In locul imperatiei orbiei, a intuierelor și a nesciunței sa înaltămu imperiale luminei adeverului, in locul superstitionei, care i-au învecinat mintea cea firescă, i au scalciat și schimbat judecată cea naturale și sanătoasă, sa i dâmă cultura adeverata; sa lu scătemu din starea cea degradată și sa lu înaltămu la demnitatea civilității. Frumos dara totu-o data și grele probleme au dascalii de deslegat, pentru că se realizeze imperiale adeverului, a dreptăției, a moralităției, a libertăției, a egalităției și a frățieției aici pre patru. Atunci, cându voru si acestea ideale intrate in societatea omenească, atunci va domni imperia lui Dumnezeu pre patru, pre care o cearu in fatalu nostru cu cuvintele: „Sa vîlă imperia ta.“

Adeverurile său ideele, că eterne, au existat și există de odata, ba inca mai înainte de plasmuirea lumii. Au inse și ele timpul loru, cându din starea loru latenta, resarindu că sōrele, se manifestează preste totu, și se fac proprietatea sâracui'a, că aerulu celu răsuflămu.

In anticitate metalele, cuvenitul, artea scrierii, alfabetu, toate științele și toate artele, navigația și altele, cându le-au venit timpulu, aparura la totu poporele.

In lumea modernă, inventiunea tipografiei, basola, Americă, vaporulu, electricitatea aplicata la industria și la telegrafie și inventiunea fotografiei, cându le-au venit timpulu, se manifestara in ambele emisfere de odata și devenira o proprietate universală“, dice I. Heliade Rădulescu.

Deci scumpiloru mei frati! Ide'a de conferintă generală a tuturor dascalilor români nu este o idee momentană, pripita, ci și ea, ca toate ideele

mari și măntuirile, și resaritul de multu în mintea noastră, numai cău anulu acestă a scos-o din ascunsul său la lumină dilei și să credem, ca a venit și pentru densă timpul, că să se pogore din înaltimea ideelor pre-pamentu și să se intrupeze, cu unu cuventu, sa-si începe funcțiunea sea încă în anulu acestă.

Noi cugetăm, că locul celu mai potrivit pentru aceasta prima conferință generală este Avrigul, jocul nascerei și al repausării marelui dascalu și adeveratului apostolu românescu Georgiu Lazaru.

Sa incepem, frătilor! Activitatea noastră dela lăganul și dela mormentul regeneratorului națiunii noastre Georgiu Lazaru, intunecul său însecesevelul său celu grosu preste poporului român. Națiunea română stă lângă propria peritie. Iată! vine apostolul Lazaru, căruia totă suflarea romanesca are a-i multiamă, pentru că densul a deșteptat simțul demnităției celu amorită cu puterea cuventului său, celu inspirat de sacrul focu său naționalităței; său a risipit cu profusune bogătile invetitorilor săi pentru regenerația poporului român, care era confundată în intunecul celu mai profundat; densul că unu plugaru adeverat au curatit agrul animilor de neghina cea streină, carea încasează mai de totu grăoul celu curat național; densul că unu adeverat dascalu a desradănatu prejudecările cele învechite, care împăinginaseră și intunecaseră ochii și fletesci ai românilor și le impetrise animale, le inadusiseră totu simtiurile cele fizice, le amortisera și le ucisera totu aspirațiile naționale, totul jacea în degenerație și amortială, în ceea ce s'atinge de numele român și de patria lui, pâna ce calcă reposatul intru sericiere Georgiu Lazaru pre-pamentul tierei românesci. La ce degradare ajunsese numele de român și limbă română în România se poate vedea mai apriat și mai lamurită de acolo, că ce numele celu dulce și frumos de român ajunsă să fie nume de ură, nume de batjocură, nume de ocara, că ce "român" în epoca acea triste și gînica însemnă atâtă cătu și robu, slavu, omu dobitocito.

Lazaru a fost invetitorul, căruia prolestoarea României i delorescă primă pleate.

Sermanul Lazaru, în măhnire să batea cu pomii în peptu și redică mânila la ceru strigându în sine: Dómine! pâna cându anii blasphemului au trecut; colegii tei imbracati în poterea spontaneității tale înalta flămura spiritului teu, dându-si imbracisare frătiească, la comună conlucrare spre continuarea operei tale.

Deci frătilor, prin acestu apel sunteli cu totă caldură și iubirea frătiească invitați la conferință invetitoriească în Avrig, care se va tineea în 19, 20 și 21 iuliu c. v. an. 1870. Pentru statorarea unei programe corespondentorie scopului conferinței se vor face cele de lipsa.

Brasovu 12/24 iuniu 1870*),

Dr. Vasile Gîodariu m/p., profesorul gimn. la gimnasiul românescu din Brasovu.

Amu reprobusu acestu "Apel," atât de frumosu, și după cum mi s'a transu de dlu autoriu. Numai noi avem sa-i facem dlu autoriu următoarele reflecții:

Tempul săpsatu pentru o adunare, după cum o propune, ni se pare fisice pre scurtu, pentru că, să presupunem comunicarea în toate direcțiunile cea mai bună, și noi credem, că numai apelul să trebue dône trei septembri pâna sa ajunga la toți căra cari este indreptat. Acum, după ce capela apelul nu pleca toti că la ordinul de óste a dôuă dî, și d. e. celu dela Orsiova, Beșkerékul mare, Ciabă, Baia mare, Cernăuti, Sucivă etc, va trebui să se gândească, decă nu de alte, de spesele caleorii preste totu, și eata că i trebuie vre-o căte-va dile; iéra cei din România. Basarabi și déca voru voi sa vina și din imperiul turcescu, nemintită ca au lipsa de pasuporle, cari iéra nu se potu scote în ună său dône óre. Pune ca aceste să termină totu, calculu de mijlocu, în optu dile. Caletoriă pâna la Avrig d. e. dela Chisineu, Bolgradu, Ismailu, ori va veni omulu preste Bucovină ori preste Moldaviă, cere iéra celu putiu opul dile. Va se dica, omulu sa lucre numai la pregatirea că-

lori și încă are lipsa de tempu de vre-o patru septembri, după impregiurările locali și de comuni-catione, de căi pote dispune cineva în părțile noastre, și tempul adunării lo vedem săpsatu pre 19 iuliu a. c., va se dica, dela datul publicării în diuarie nici patru septembri.

Sa venim la altu momentu, la scopul adunării. Acelă, ni se deschide perspectiva, că va fi statuit în unu program, despre care numai atâtă ne spune apelul în 13 cuvinte (pre căndu apelul e de trei colone lungi), că „pentru statorarea... se vor face cele de lipsa.“ Pre lângă tota pastorală pedagogică cuprinsă în apel, împenata cu idei frumose, formă lucrului nu ne convine. Invetitorii intregei români săru tredici, precum acum resipiti cum sunu, cu unu apel, asia adunati, cu unu program, despre care nu a visat nimenie și pre care să sunu pună anteriorul să lovolâm că pre infalibilitatea papei. Dlu autoriu pare că nu are idea despre grozalitatea cu carea înaintează lucru-rii în o adunare de miile de invetitori, cu programul facutu și publicat cu ani înainte, prin urmare, și studiatu de cei adunati în mare parte. Si nouă, unu geniu să vina să ne scotă din busunarul unu program, și că altorii genii să mi-lu dea sa-lu volâm.

Cându eram în Vienă noi căi patru ardeleni (Dr. I. Mesiotă, D. Cioșteu, I. Dorca și Red. acestei foi) și cu noi dlu directoru alu seminariului centralu din Bucuresci B. Constanținescu, amu avutu o conferință spontană, în carea s'a ventilat cuestione ortografice, cu privire la copiii cari incepă amblă la scola. Totu atunci aveam în vedere necesitatea unei contilegeri a reprezentantilor invetitoriei, înse recunoscendu greutatea de a ne putea aduna în pripa din toate părțile romanimei, doriamu a ne convinge în parte, să-care, despre resușul că aru astfel o propinere pentru o astfel de adunare. Prevederam să facem unu lueru de capula nostru și rezultatul aceloră să ne indreptățește a lueră mai departe său a face cu totul despre lueră pâna la tempi mai acomodați.

Nu scimă decă dlu Dr. și amicul nostru să a-sfatu, său contilelesu cu unii din dd. susu citati, cu invetitorimea din Brasovu și giorni, căci apelul nu ni o spune; nouă căci putemu nu ni să a-comunicat pâna la primirea apelului nimică și asia nici acum nu scimă căre e scopul celu mai aproape alu adunării.

In fine, să a intilelesu autoriu și cu comună Averigul, că sa se pregătesc cuartire părțile celu putenu sute de invetitori? S'a intilelesu de unu localu pentru adunări și să a informatu despre impregiurarea, decă acolo voru să provizioni destule, că sa pote trăi sutele pote miile de invetitori din toate părțile romanimei? Noi pre lângă tota pleatea ce avem cără nemuritorul Georgiu Lazaru, amu si crediuta Sabiu mai potrivită de o adunare cum e cea proiectata, din cauza că comună indigătă emica și acolo nu e locu pentru adunări mei mari, precându dela Sabiu se poate face usioru o excursiune pâna la Avrigu,

Nu suntemu contră ideei, să a intilelesu că aceea să se pună în luerare asia, incă că se poate realiză și realizarea să aduca fructele dorite, să a-sa nu sia pumai o simplă reclama.

Varietăți.

* * Teatrul. Vineri sără avuromu ună dintre serile cele mai placute. Ni se reprezintă trei piese foarte inimale. Cea dintâi, rareveni de astă-dată pre-scena fu "Zulianidi" comedie într-un act de d. Alexandria. Dlu Millo (Zulianidi) facu pre arnautul betrânu și jelosu în toate nevoiele cu o maestria rara. Aplansele cele dese au dovedit-o acătu mai pre fiecare momentu. Dómnă Aleșandrescu (Afrodita, femeia arnautului) a arătat și astadi și talentul și rutina mare în du-cerea rolelor ce le ia asupra-si. Jocul densei, în orola cam neînsemnată, cum o însăsiștează cea a femeii arnautului, a scitu sei stocă momentele pentru a tineea atenținea publicului continuu asupră celor ce se petrecu pre-scena. D-ra Constanținescu (Mandica) cătieră și pestri și astadi astădi astădi obișnuită a o vedea la densa în toate rolele. Ceea ce o face și mai sim-patică spectatorilor e că incungura efectul secu. Tiere-nută de Vineri sără a fostu o imagine completa, a prudentiei pote și astădi naturali femeiesci. Dlu Elliescu (Papa Lapte) a fostu desternu în schimbările psichice, prin cari trebuie se trăea; și partea mimica a fostu de laudă.

*) Totele celelalte diurnale române de dincolo și din-coce suntu rogate a reproduce acestu apel.

In „Ciobanul român“ canticeta de dlu Millo, nu începe nici o dispută asupră victoriei ce a reportat dlu Aleșandrescu I. Infatisirea densului pre-scena cătiga pre-spectatori. De aci e lesne de explicat că și astădi su intempinat cu aplaudeză și cu flori la radicare cortinei. Baritonul său celu plinu indusecesc urechi-a auditoriului căndu căntă ori ce căntare, cu atâtă mai verosu acum căndu căntă ariele ciobanesci; cătu pentru partea declinatoare, la începutu ne aducea aminte mai multu de unu eroi cavalerescu, în decursul piesei înse-a intrat în tonul ciobanescu și căntărea a deve-nită întrăga unu deliciu pentru spectatori. De aceea a și fostu între aplaude provocat a repeti.

Piesă din urma „Paraclisierul“ a fostu o nouă, dura norocosa probă a talentului artistice alu dlu Millo (paraclisierul). Gangajul, căntarea nasale sunu numai nicee ilustrații la caracteristica cea esecată cu stată corectitate a paraclisi-erul proiectu și totu odă cu putenia vanitate. Publicul nici ea crăia cu aplaudele. Dómnă Aleșandrescu (Florică) desvoltă în rolă ce avea o abilitate admirabile. Totele miscrezile, pronunciul, cu unu cuventu lote curgesu naturalu. Atentionea spectatorilor era că se mărește de scenă. Pasarea densei că vivandiera a fostu preste tota asteptarea. Multă a contribuit la delectarea publicului și concursul dlu Aleșandrescu II. (Florino). Densul înca a dovedit cu ocazia acestei dispusezintă cea mai bună. Rolul densului a fostu completă executată. Efectul de totu placutu a avutu purtarea densului în tonu și gesturi că ciocoiu, dura și în celelalte parti nu a fostu mai putinu. — Eri sără a esecat „Jieanul“, drama în cantece în patru acte. Detaliu cu alta oca-siune.

Societatea ne parasesc mâno spre a dă vre-o căte-va reprezentări în Orastia. De aci merge la Cluj, apoi la Oradea mare, Aradu, Lugosiu, Caransebesiu, Pestă, Bucovină remâne pre anulă vitoriu. — Dorimă din anima că dlu Millo și societatea densului să doce acele suveniri placute, cari le lasă densului și societatea în mijlocul nostru!

* * Cancelariul imperial contele Benesch a capelat la concesione de a-si amplifică însemnele în armelo său cu volturul dupu.

* * Acei dd. cări voru să ia parte la Adunarea generală a Asociației pentru literatură și cultură poporului român din Nasaud au să se inscrie la unu comitetu de primire, instituitu acolo în locu, pâna la 15 respectiv 25 iuliu a. c.

* * Telegrafia noastră. Ni se dodecă ocazia unei a vedea o depesă telegrafică adusa dela biroul telegrafic de aici, carea precătu și avea partea sea comica pre stată și cea tragică. Ea ne sternal numai de cătu întrebarea, că se sustină institute de felul telegrafici pentru că sa se creeze sinecure pentru indivizi nești, său pentru ore-care înlesnire a poporului? Sa cetește cineva depesă, ce o reproducem și sa vedem ce va mai judeca cu mintea sea, căndu pre lângă aceea ca contribuim la susținerea lutoror instituților de ori că natură, cari suntu susținute de statu, pre lângă aceea ca platim la tace săndale folosim, mai multu împedecă decătu înaintează scopula; căci o depesă stricată, cu carea său sădă o jumelate de di sa o studiez, său alergi o dă întrăga cu ea în mâna pre la paleograf, plastograf etc. că sa li o deslegă, nu te folosesc, pentru că nu o poti intilege. casul de fată e mai unul din acele din urmă. Depesă a vine dela Orasla și e adresată dlu Millo Dir. alu teatrului naționalu din Bucuresci. Eata depesă:

"Scăure deajunsu deja acordata — descalo căti in Hotelu Széchenyi. Quartire surtu deajunsu tepreseratia aminciamu pre jo." — Tradusa:

Scăune de ajunsu déjà acordate — descalocati in hotelu Széchenyi. quartire suntu de ajunsu reprezentatiunea anunciamu pre jo.

Comentariu mai departe credem ca e de prisosu.

* * Unu nespălatu se apuca să facă schizze despre Sabiu în nrul de joi alu foieil "Hr. Zieg" și audea în foisișă. Lăsă că nu scie face schizie, pentru că scrie o mulțime de esențe-rii esagerate, de căci nici redactiunea "Hr. Zieg" nu poate să nu se scandalăse, dară pre urmă să permită a-si dă inca dōne atestate; unul de ignorantia și altul de malitia. Nicio piesă inocente în cari figură să evrei lisiesci, trecu la densul de "sumuri și asupră jidaniilor" (Ludenheize). Dara "Kaufmann von Venedig" alu d-vosă totu su-

muliare este? și e asemeneare între fricosul jupânu Moise său Hershcu și între fieră cea inseala de sânge, din „negociatorul venetian”; carea nu primesc nimică altă de cău sa taie gramii din inimă creștinului? Dincolo de alpii transilvanici și sumutia evreii însii pre poporul indigeang asupră capelilor lor, pentru că căi streini nu suntu acolo cari, fără de a aduce tierilor acelor vre-unu folosu, pote pagube însemnate, și traiescu linisiti, nu le face nimenea nicio, din simplă cau, că ei încă nu s-au obrascit asi de tare că jidani lesiesci, ci suntu mai cu resvera. Domnii cari au bunetate a se face advocati nechiamati ai jidaniilor sa binevoiasca ai luă și pre cei cu capetele sparte din alte părți, fia unde li s'au datu dreptori egali cu alti cetăieni, fia cum d. e. in Russi'a, unde încă nu li s'au datu; începă o campania contr'a Russiei, dura nu asupră unui guvern a unui statu micu, carele nu mai de aceea nu pote trăi cum se cade, pentru că nu-i dav pace sa se pote reculege odata de retele unui trecutu ingreditoriu. — Malitia foiosoristului se vede depusa in pasigiu pentru flori, unde dice că florile au inghitit o parte din venitul teatrului. Acăstă e o minciuna!

*** Din s-a unulu Cincului-mare. În 24 iuniu c. n. serbându sasii din comun'a Merghindelu din'a s. Ioanu, și petrecându mai multi la olată in un'a din cracimele satului și venindu la cărtă s'au batutu unii din ei. — Dupa aceea mergendu doi însi cărtă casa, unulu aru si lovitu pre celalaltu cu pietre in capu, veta-mândulu numai usioru.

In diminea următoare s'au latit uvestea in satu, că sasulu nostru aru si murit in urmă lovitorei de pietre. Dregatori'a comunala n'a interdictat a face aratare criminala dregatorici seauale, cumca cutare sasu aru jace morit in urmă bataie avote in cealalta d. — Judele cercetatoriu d mpreuna cu medicii au esită indată la facă locului, si cercetându după starea lucrului înaintea de a vedé pre mortulu s'au constatat că N. (Csas) intru adeveru au lovitu cu pietre pre mortulu. Dara ce au esită afara? Vîdîntul medicii au afiatu că nu de lovitura pietrei, ci de strêngu si murit. Dupa ce s'au sculatu diminea in 25 iunie c. n. din asternutul seu de pre siopru, au venit uin casa si nefiindu sei in casa s'au spanduratu de grinda, ceea ce ai sei au tagaduitu până cându totusi au trebuitu sa martorisecă adeverul.

*** Introducere a casatoriei civile. „Pester Lloyd“ aude ca proiectul privitoru la introducerea casatoriei civile, ce servește de substrat la desbaterile comisjionali in ministeriu de justiția, lu au elaborato, la însarcinarea min. de justiție, advocatul Em. Hodossy.

*** Nenorocire pre drumul de feru Lemberg-Cernoviciu. Telegrame din 26 iuniu n. spunu ca după a treia casa de padia dela gară din Pascani spre România, au esită trenulu de persoane nr. 4 din sini. Cauza a fostu bătă masinistilor. Siese însi din personalul trenului, intre cari doi functionari ai societăției, au remasă morți. Unu comisariu alu guvernului românescu ce se află cu trenulu acestă a închiriatu linia, pentru că eladirea cea miserabilă asia e de flagrantă incătu o pote observă celu mai simplu omu. — Sa te miri, că totu civilisatii din apusul clădescu linie și totu le place sa devina inselatori de banii „barbarilor.“

*** În cestinea otareloro astămu, ca comisariu ungurescu, Georgie Beldi aru fi priimutu ordinu pentru continuarea lucrarilor, și ca guvernul nostru încă aru fi invitatu pentru acăstă din partea guvernului austro-ungurescu. Nu scim în cău sa damu credientu acestei faime, atătu înseputem dice că unguri tinu prea multu la amanarea acestor lucrai, ier guvernul nostru ce face în acăsta privintia? Locuitorii comunei Zagonu au avutu mai de curendu o adunare, in care au votat uvermatore propunere: „Adunarea proprietarilor decide in unanimitatea, că va pastră cu ea mai mare severitate anticolonialu ei bunu și lu va aperă contră tuturoră tacurilor, cu care ocazie inscriindă pre padisorinlu muntilor de a raportă la optu dile despre totu ce va observă“. Ce va fi vomu vedea. La totu casulu însa la ceva rezultatu bunu nici ca eveneu sperantia din partea actulilor consilieri.

„Gard. Civicu.“ *** In Neapole va fi în acestu anu o expoziția navală internațională.

*** O scena curioasă. — Dilele aceste, fostulu procuror generalu dlu Mihaiu Gregoriadi Bonachi, primblându-se pre ulilia, întâlni pre unu vecchiu amicu alu seu, avocatul Ianov din Iasi, cunoscutu prin placutele sele canzonete, și vorbindu despre un'a și alt'a, se urca amendoi pre scările otelului Smolnischki in care locuia dlu Ianov, cându de odată se vediura urmariti de unu evren sanatosu și sdranu, carele cerea mila, — vîtându-se de nenorocile care loviște intreagă sea familia, cu ocaziea în templărilor dela Tecuci. Aceste cuvinte atraseră atenția fostului procuror generalu, carele a statu o luna întrăga in Tecuci, cându a mersu acolo spre restabilirea linisiei, carele prin urmare cunoște și toti pre toti evreii din Tecuci, cău și toti faptele intemplatu școala. Dara ce nenorociri ai suferit la Tecuci? intrebă acăstă pre evreu. Ce sa susero!... responsa evreul, iecă cestii hărți a astă cărtă consoli și ti videa. In Tecuci s'au uciso toti jidani, eu amu scapatu cu semă mea, căruia creștinii i au tăiatu știile!... vai de noi, suntemu prăpadit! dlu Bonachi, carele cunoște limb'a germană, ia suplică cărtă consoli și celeste in ea plângerile cele mai montruoșe in contră românilor. Mai multi evrei îscăliti in ea, aretându felurite fapte minciinoase, adica, că mai multe familie de evrei, au fostu esterminate in dilele acele la Tecuci, cereau dela consuli interventiunea puterilor streine?!. La Acăsta ticaloșa infamia, dlu Bonachi carele cunoște cele mai mici detaliuri a întemplărilor din Tecuci, și seie că nici unu evreu n'a fostu macaru lovitu într'unu mai primejdios; la acăstă infama calomnia dico, indignându-se dlu Bonachi, a aretău evreului cine este d-sea, și ca deacă va afă că mai arata și la altii hărți, lu va dă pre măna procurorului. Aceste cuvinte avura unu efectu magico, căci evreul carele arăta că d-abia pote unblă de lovituri și de râni, de odată incepă a coborî scările căte patru, patru in fuga iepurășca, căte felurite reflectiuni nu inspiră acestu faptu cestiorilor.

In sér'a de 17 Maiu, doi nenorociti, unul român anume Toderu Eni, copilu déjà in etate de 15 ani, unicul fiu la parinti, și celu alu doilea unu evreu matru, veneau in o trasura cu unu calu dela Marasiesci, la Focsani; in apropiere de orasul intre capătene nr. 2 și nr. 3, leau esită înainte pisce indidi, după ce iau despoeatu apoi iau batutu astfelu încătu băeatulu au remasă morit, ieră ovru adusu in Focsani, a dôu'a-di au murit si densu in spitalu.

S'au constatatu atătu dela ovreul cu viata, cău și din urmaririle administrației, că uigasii suntu 4 îngăni unguresci, acești nomadi, ce cu miiile navaleșeu, in tiéra sub scutula protecționei austriace, n'au altu comerciu s'au industria decât acelă a jefui și-a ucide societatea română; — după atătea dile, uigasii încă nu s'au prinsu.

„Gard. Civ.“

Nr. 63 1878.

Concursu.

Pentru ocuparea urmatorelor posturi vacante de profesori la școalele gimnăsiale, reale și comerciale române gr. or. din Brăsău se scrie prin acăstă din partea subscrisei esorii concursu:

1. pentru unu profesor de limb'a și literatură elină și latină la gimnasiu. Cu acestu postu este impreunatul salariu anualu de 800 fl. v. a. cu prospectu de înaintare la 900 fl. v. a. și la pensionare cu salariu iulregu după unu servitul de 30 ani: său in casu cându aru intră mai curendu nepulintă concernintului spre purtarea servitului adeca: după 10, 15, 20, său 25 de ani cu catimă amesurata salariului lui.

Dela candidatii pentru aceste postu se cere, să documenteze că suntu români din nascere și gr. orientali de confesiune, că au absolvatu facultate filosofică, și anume, filologia clasica in decursu de 3 ani la un'a din universitățile interne său externe, și că au avutu pâna acum'a portare morală și politica nepătata.

2. pentru unu profesor de limb'a și literatură franceză la școala comercială și reală, precum și la gimnasiu și class'a IV. de fete, cu salariu anualu de 800 fl. v. a. și cu celelalte prospecte amintite sub 1).

Dela candidatii acestei profesuri se cere asemenea sa fie români de relegea gr. orientale, să aibă (pre lângă absolutoriu de facultatea filosofică) și calificare necesaria in limb'a și literatură

francesă, precum și testimoniu de portare morală și politică.

3. pentru profesorul de geografie și istoria la școala reală și comercială, cu care e impreunatul salariu anualu de 800 fl. v. a. și avantajele mentionate sub 1).

Dela candidatii pentru acestu postu, se ceru pre lângă condițiile de sub 1, și 2, și o deosebită cunoștință de geografie și istoria comercială prin unu absolutoriu său dela universitate său dela o academie comercială publică.

Fie-care din candidatii alesi pentru unul din posturile enumerate va funcționa anul primu că profesor provizoriu, și numai după acăstă, și după ce va depune cu succesu buna esamenul prescris in §. 122 p. 9. alu Statutului orgaui bisericesc din 1868 va trece in categoria profesorilor ordinari, socotindu-se inso și anul provizoricu la pensionare.

Totu cu acăstă ocazie se scrie concursu și pentru ocuparea postului de pedelu său ingrijitoru la școalele centrale române gr. orientale din Brăsău, cu care e impreunatul plată de 200 fl. v. quartier liberu și lemne de arsu.

Dela unu pedelu se cere sa fie omu in tota privință integră, fără patimi, cunoșatorul celu putinu de ceteră și scriere, cu familia numerosă și fără profesiune. — Pedelul engajat va încheia contractu separatu cu esorii.

Petitorii la numitele posturi au se asternă pe litanile loru insocite de atestatele necesari celu multu pâna la 15/27 Augustu a. c. la subscriss'a esoria.

Brăsău in 10/22 Iunie 1870. Eforii școelor centrale gr. or.

Damianu Daciu.

Președinte

36—2

Concursu.

Fiindu-ca gimnasiulu român gr. orientale din Bradu — comitatul Zarandului — cu incepulul an. scol. 1870/1 se sporesce încă cu un'a clasă — a treia, — și neceste de unu profesor ordinari și unu suplentu. Cu postulu primu e impreunatul unu salariu de 600 fl. v. a. celu alu doilea unu salariu de 500 fl. v. a. și dreptul de a înainta in salariu mai mare.

Dreptu aceea pentru ocuparea acestor posturi se scrie concursu pâna in **20 Iuliu a. c. st. vechiu.**

Concurrentii la aceste posturi vor avea documentă: a) purtarea buna morale; b) cunoștință perfectă a limbii române, carea este limb'a invetimentului; c) că au absolvit cu succesu buna cursu filosoficu pre lângă cunoscările matematice reale său cele ale limbelor clasice la vre-o universitate din patria său străinătate; său că a servit la vre-unu gimnasiu publicu că profesorul său numai suplentu; său că a absolvitu gimnasiulu și a depus cu succesu buna esamenu de maturitate și a terminat cu asemenea succesu cursul clerical-pedagogicu la vre-unu din institutele padagogico-teologice gr. or. române.

Concursule voru și a se adresă la subscrissu pâna la terminul indicat.

Bradu 14/24 Iunie 1870. Presidele comitetului representantiei gimnăsiale.

Moise Lazaru.

37—2

Protopopu.

Concursu.

Postindu-se unu capelanu in parohia gr. or. Gladna-romana et filia Gladna-mont protopopu Fegetelui, prin acăstă se scrie concursu:

Dotatiquea va fi 16 jugere de pamantu și $\frac{1}{2}$ din veniturile parochiale.

Concurrentii suntu avisati a-si tramite recursele conformu statului org. § 13 celu multu pâna in 3 Iuliu a. c. s. v. adresate D. protop. din Fagel.

Gladna-rom. 8 Iuliu 1870.

In contilegere cu D. protopopu Districtualu Atanasiu Ioanoviciu.

Comitetul parochiale.

Burs'a de Vien'a.

Din 20 Iuniu (2 Iul.) 1870.

Metalicele 5% 60 10 Act. de creditu 264

Imprumut. nat. 5% 68 95 Argintulu 118 15

Actiile de banca 722 Galbinulu 5 75